โดยได้พบข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ (๒) เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

คณะกรรมการการเลือกตั้งขอกราบเรียนประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยมีประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญจำนวน ๒ ประเด็น ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกรุณาวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีคำสั่งให้รับสมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม คำสั่งรับสมัครผู้สมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมีความเป็นที่สุด ไม่อาจถูกตรวจสอบได้อีก เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะเท่านั้น

ประเด็นที่สอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๐๑ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นที่สุด ไม่อาจมีการตรวจสอบหรือทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอกราบเรียนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว ตลอดจนข้อเท็จจริงอันเป็นต้นเหตุแห่งการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย พร้อมด้วยเหตุผลสนับสนุนตามประเด็นที่ได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกรุณาวินิจฉัย ซึ่งศาลพิจารณาได้ตามลำดับดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๐๐ มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร

..."

จากบทบัญญัติดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑๒ ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการจัดหรือดำเนินการให้มี การจัดการเลือกตั้งสมาชิ กสภาผู้ แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติรวมทั้งควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกดังกล่าวให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร จึงเป็นการใช้อำนาจโดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งและควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกดังกล่าวให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายประกอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ประกอบกับเอกสารความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในส่วนของมาตรา ๒๒๔ มีคำอธิบายประกอบมาตรานี้ไว้ความตอนหนึ่งว่า "บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยหน้าที่และอำนาจหลักของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คือ การบริหารจัดการการเลือกตั้งและมีอำนาจประกาศผลการเลือกตั้งซึ่งถือเป็นหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และประกาศผลการออกเสียงประชามติรวมทั้ง มีหน้าที่และอำนาจควบคุมการเลือกตั้ง และมีอำนาจในการสืบสวนหรือไต่สวนผู้กระทำผิดเกี่ยวกับ

การเลือกตั้ง ซึ่งทั้งสามอำนาจเป็นอำนาจเด็ดขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒)

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่มีการตราขึ้นเพื่อใช้บังคับกับการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยกฎหมายดังกล่าวได้มีการแบ่งหมวดจำนวน ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล ประกอบด้วย หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก หมวด ๒ ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก หมวด ๓ การเลือก หมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หมวด ๕ การคัดค้าน หมวด ๖ บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ตามมาตรา ๒๕๒ วรรคสามบัญญัติไว้ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในส่วนของหมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หมวด ๕ การคัดค้าน แล้ว มีบทบัญญัติกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจเกี่ยวกับการควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และการคัดค้าน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการพิจารณาคดีของศาลฎีกา (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) โดยสามารถพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ อำนาจในการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของการตรวจคุณสมบัติและรับสมัครผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ผ่านกระบวนการดำเนินการรับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ตามมาตรา ๒๑ และอำนาจในการลบชื่อของออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามมาตรา ๒๓ โดยอำนาจการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามสามารถพิจารณาความเป็นที่สุดของการดำเนินการได้ ๒ กรณี ในกรณีที่ผู้สมัครที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ประกาศไม่รับสมัครหรือสั่งลบชื่อ ผู้สมัครที่ไม่ได้รับสมัครหรือถูกสั่งลบชื่อมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวัน แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๒ จึงเป็นกรณีที่การดำเนินการของผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ไม่เป็นที่สุด ผู้สมัครสามารถยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาได้ แต่ในกรณีที่สอง ที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ประกาศรับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายไม่ได้กำหนดช่องทางให้โต้แย้งหรือคัดค้าน ดังนั้น จึงถือได้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีเจตนารมณ์ให้มีการคัดค้านหรือโต้แย้งการมี

คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครที่ได้รับสมัครแล้ว กรณีเช่นนี้การดำเนินการของผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศเกี่ยวกับการรับสมัครและตรวจคุณสมบัติย่อมเป็นที่สุด ไม่อาจมีการคัดค้านหรือตรวจสอบได้อีก

๒.๒ อำนาจในการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกและสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ก่อนประกาศผลการเลือก เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยตรง เป็นไปตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง

๒.๓ อำนาจในการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราว เป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี กรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการใด หรือรู้เห็นกับการกระทำใดของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ก่อนประกาศผลการเลือก เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยตรง และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นที่สุด เป็นไปตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง รวมทั้งเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งดังกล่าว ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความเกี่ยวพันอำนาจวินิจฉัยของศาลฎีกาในการพิจารณา เป็นไปตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง

๒.๔ อำนาจในการสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร กรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ภายหลังคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกแล้ว ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น โดยอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในกรณีนี้มีความเกี่ยวพันอำนาจวินิจฉัยของศาลฎีกาในการพิจารณา เป็นไปตามมาตรา ๖๒ โดยศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาเฉพาะผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น ศาลฎีกาไม่มีอำนาจทบทวนหรือตรวจสอบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งนอกเหนือไปจากที่ได้ยื่นคำร้อง

๒.๕ อำนาจในการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือก แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยตรง และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นที่สุด เป็นไปตามมาตรา ๖๔

ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งการควบคุมการเลื อกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมเป็นไปตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการดำเนินการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของการตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้าม โดยผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ที่รับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อ และในส่วนของการพิจารณาคำร้องและมีคำวินิจฉัยคำร้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งย่อมเป็นที่สุด

๓. ศาลฎีกามีหน้าที่ และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ได้กำหนดบทบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครในคดีทุจริตเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า “เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๕ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น” นอกจากที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังกำหนดขอบเขตและอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวิธีการพิจารณาคดีเป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับสิทธิสมัครรับเลือกการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกและการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) โดยศาลฎีกาในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มีอำนาจอยู่สองลักษณะ ได้แก่ อำนาจในลักษณะแรก อำนาจในการเพิ่มชื่อผู้สมัคร ตามมาตรา ๒๒ และ ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ อำนาจในลักษณะที่สอง อำนาจในการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งสามารถพิจารณาได้เป็นลำดับดังนี้

๓.๑ อำนาจของศาลฎีกาในลักษณะแรก อำนาจในการเพิ่มชื่อผู้สมัคร ตามมาตรา ๒๒ และ ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับสมัคร การมีคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเฉพาะในกรณีที่ผู้สมัครที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ สั่งไม่รับสมัครหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ซึ่งปรากฏตามหมวด ๒ ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับสิทธิสมัครรับเลือกการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๖ โดยให้อำนาจศาลฎีกามีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิ่มชื่อได้ แต่ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้สมัครที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ประกาศรับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ไม่มีบทบัญญัติใดให้ผู้ใดมีสิทธิยื่นคัดค้านการมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามต่อศาลฎีกา และไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจศาลฎีกาในการวินิจฉัยคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครที่ได้รับการรับสมัคร แม้กระทั่งหากมีการยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่หากศาลฎีกาพิจารณาไม่แล้วเสร็จก่อนมีการเลือก คำสั่งของศาลฎีกาก็ไม่มีผลกระทบต่อการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแต่อย่างใด ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แสดงให้เห็นว่า การรับสมัครและการประกาศบัญชีรายชื่อซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้าม หากมีการรับสมัครไปแล้วหรือแม้ไม่รับสมัครแต่ศาลฎีกาไม่อาจมีคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ทัน การรับสมัครและการประกาศบัญชีรายชื่อตลอดจนการดำเนินการเลือกไม่ได้รับผลกระทบ และเป็นที่สุด ไม่อาจโต้แย้งได้อีก เว้นแต่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๓

๓.๒ อำนาจของศาลฎีกาในลักษณะที่สอง อำนาจในการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ศาลฎีกาใช้อำนาจในการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครในคดีทุจริตเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปตามความมุ่งหมายของหมวด ๔ การควบคุมการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ เพื่อให้การควบคุมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้งและศาลฎีกา ทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตาม

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติไว้โดยศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาเฉพาะผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น ศาลฎีกาไม่มีอำนาจทบทวนหรือตรวจสอบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งผู้อื่นนอกเหนือไปจากคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาอำนาจของศาลฎีกาทั้งสองลักษณะข้างต้น จะเห็นได้ว่า อำนาจในการเพิ่มชื่อของผู้สมัครรับเลือกตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ศาลฎีกามีอำนาจตรวจอบคุณสมบัติหรือการมีลักษณะต้องห้ามได้เฉพาะ กรณีที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีคำสั่งไม่รับสมัครหรือไม่ประกาศรายชื่อ หรือสั่งลบชื่อเท่านั้น ในกรณีนี้ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายให้โอกาสผู้สมัครยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาได้โดยตรงก็ตาม แต่เป็นการจำกัดเฉพาะผู้ที่ไม่ได้รับสมัครหรือถูกลบชื่อเท่านั้น การใช้อำนาจของศาลฎีกาในกรณีนี้จึงเป็นไปอย่างจำกัด และในทางกลับกันกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกได้รับสมัครและได้ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกเป็นกรณีที่ถือได้ว่าการมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของบุคคลเหล่านั้นเป็นที่สุดไม่มีบุคคลใดมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา และศาลฎีกาไม่มีอำนาจเข้ามาตรวจสอบในกรณีนี้ได้อีก

ส่วนอำนาจในการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ โดยกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในพิจารณาและวินิจฉัยคำร้องหรือความปรากฏ คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้วินิจฉัยว่าผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น อันทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้งของเฉพาะผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ากระทำผิด โดยศาลฎีกามีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาเพียงเท่าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้อง จึงเป็นการถ่วงดุลและตรวจสอบการใช้อำนาจระหว่างกัน กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการริเริ่มและดำเนินการสืบสวนและไต่สวนการทุจริตการเลือกและยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา แต่ผู้ที่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคือศาลฎีกาในทางกลับกันศาลฎีกาที่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแต่ศาลฎีกามีกรอบอำนาจในการพิจารณาได้เท่าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยื่นคำร้องเท่านั้น จึงเป็นลักษณะที่กฎหมายกำหนดให้ศาลฎีกาใช้อำนาจในเชิงรับ ตามหลักความประสงค์ของคู่ความ ไม่อาจพิจารณาพิพากษาเกินคำขอของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ ศาลฎีกา

จึงไม่มีอำนาจเชิงรุกที่ริเริ่มดำเนินไต่สวนการทุจริตการเลือกตั้งได้เอง และไม่มีอำนาจเข้ามาทบทวนหรือตรวจสอบการวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในเรื่องในเนื้อหาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยมาแล้วได้ ศาลฎีกาต้องพิจารณาเท่าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องเท่านั้น

๔. คณะกรรมการการเลือกตั้งขอกราบเรียนข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุแห่งการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญได้กรุณาวินิจฉัย โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดวันเลือกและวันรับสมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา เพื่อกำหนดวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับกำหนดวันรับสมัคร และวิธีการสมัครรับเลือกและการยื่นใบสมัคร โดยกำหนดให้มีวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับประกอบด้วยวันเลือกระดับอำเภอ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ วันเลือกระดับจังหวัดวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ และวันเลือกระดับประเทศ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ และ ๖)

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ปฏิบัติตามกฎหมายในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามดำเนินการผ่านผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกระดับประเทศ ซึ่งได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม โดยผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครดังกล่าวถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นที่สุด เว้นแต่กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๓ ที่อยู่ในอำนาจวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภา แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า มีกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกและสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๓ คดี (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗ ถึง ๙) ได้แก่

๑) ศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๘/๒๕๖๙ ระหว่าง นายดิเรก พรสีมา ผู้ร้อง กับ คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑ ผู้คัดค้าน ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำสั่งให้ทำคำคัดค้านและบัญชีระบุพยานต่อศาลฎีกาภายใน ๗ วัน ยื่นต่อศาลภายใน ๗ วัน และมีกำหนดนัดตรวจพยานหลักฐาน ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยได้ยื่นคำคัดค้าน เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๙ และคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเบื้องต้นในข้อกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๙ โดยในคดีนี้มีประเด็นที่เป็น

สาระสำคัญแห่งคดีที่ผู้ร้องขอให้ศาลฎีกาตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกจำนวน ๓ ราย ได้แก่ นายบัลลังค์ ศรีมงคล ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๔ นางวรรษมนต์ คุณแสน ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๙ นางทองเสียน วงษ์ประจันทร์ ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๑๒

๒) ศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๓/๒๕๒๕ ระหว่าง นายภิญโญ บุญเรือง ผู้ร้อง กับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน ผู้คัดค้าน และมีกำหนดนัดตรวจพยานหลักฐาน ในวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๙ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยื่นคำคัดค้านเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๙ และคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเบื้องต้นในข้อกฎหมาย เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๙ โดยในคดีนี้มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญแห่งคดีที่ผู้ร้องขอให้ศาลฎีกาตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกจำนวน ๒ ราย ได้แก่ นางแดง กองมา และนายสมพาน พละศักดิ์ ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๑๐

๓) ศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๑๐/๒๕๒๓ ผู้ร้อง กับนายอัครวัฒน์ พงศ์ธนาช ลิตกุล คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ กับพวก รวม ๓ คน ผู้คัดค้าน ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำสั่งให้ทำคำคัดค้านและบัญชีระบุพยานต่อศาลฎีกาภายใน ๗ วัน ยื่นต่อศาลภายใน ๗ วัน และมีกำหนดนัดตรวจพยานหลักฐานในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๙ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยื่นคำคัดค้านเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๙ และคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเบื้องต้นในข้อกฎหมายเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๙ โดยในคดีนี้มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญแห่งคดีที่ผู้ร้องขอให้ศาลฎีกาตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกจำนวน ๒ ราย ได้แก่ นางแดง กองมา และนายสมพาน หละศักดิ์ ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๑๐

จากการที่ศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องของบุคคลทั้งสามที่มีลักษณะขอให้ศาลฎีกา ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภา และขอให้ทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งการมีคำร้องขอให้ศาลฎีกาดำเนินการเช่นว่าย่อมขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอย่างชัดแจ้งและกระทบต่ออำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาและอำนาจในการวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมาย ใน ๒ กรณี ๑) กรณีแรก การตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้าม ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศได้ดำเนินการตรวจสอบของผู้สมัครดังกล่าวแล้วได้รับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ๒) กรณีที่สอง ผู้สมัครที่ถูกผู้ร้องในคดีทั้งสามได้ร้องขอให้ศาลตรวจสอบคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เป็นบุคคลหรือผู้สมัครคนเดียวกับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยแล้ว โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยยกคำร้อง กล่าวคือผู้สมัครที่ถูกร้องขอให้ศาลฎีกาตรวจสอบคุณสมบัติในคดีดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยแล้ว

มีว่ามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ซึ่งทั้งสองกรณีไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา และไม่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจศาลฎีกาในการรับคำร้องลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา

ดังนั้น การที่ศาลฎีการับคำร้องในลักษณะที่ขอให้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ หรือการมีลักษณะต้องห้าม และรับคำขอในลักษณะขอให้ศาลฎีกาทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ย่อมเป็นการที่ศาลฎีกาใช้อำนาจเกินขอบเขตก้าวล่วงเข้ามาตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นที่สุดแล้ว การกระทำเช่นว่าของศาลฎีกาจึงกระทบต่อการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างร้ายแรง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งและในกรณีนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรอิสระเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญ จึงสามารถรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัยได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๔ ประกอบมาตรา ๗ (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมีความจำเป็นที่ต้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญได้โปรดมีคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ใน ๒ ประเด็น ที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้นแล้วดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีคำสั่งให้รับสมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม คำสั่งรับสมัครผู้สมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมีความเป็นที่สุด ไม่อาจถูกตรวจสอบได้อีก เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะเท่านั้น

ประเด็นที่สอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในกรณีทีคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นที่สุด ไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้มีการตรวจสอบหรือทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ตามประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยทั้งสองประเด็นข้างต้นมีข้อเท็จจริงและเหตุผลสนับสนุน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของการรับสมัครการตรวจ

ความมีคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้าม ผ่านกระบวนการดำเนินการรับสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และอำนาจในการลบชื่อของออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการเลือก ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กล่าวคือ ผู้มีสิทธิเลือกทั้ง ๕ ราย ที่ศาลฎีการับคำร้องไว้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามแล้ว ผ่านผู้อำนวยการเลือกแล้ว และยังได้วินิจฉัยคำร้องที่มีการกล่าวอ้างว่าการเลือกทุจริตหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยแล้ว โดยสามารถพิจารณาได้ตามลำดับ ดังนี้

(๑) ในการตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่ศาลฎีกาได้มีคำสั่งรับคำร้องขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลในคดีศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๘/๒๕๖๙ คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๙/๒๕๖๙ และคดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๙/๒๕๖๙ รวมจำนวน ๕ รายได้แก่ นายบัลลังค์ ศรีมงคล ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๔ นางวรรษมนต์ คุณแสน ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๙ นางแดง กองมา นายสมพาน พละศักดิ์ ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๑๐ และนางทองเสียน วงษ์ประจันทร์ ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๑๒ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามแล้วเห็นว่า ผู้สมัครรับเลือกทั้ง ๕ รายเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามจึงได้ประกาศรายชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ ตามประกาศผู้อำนวยการเลือกระดับประเทศ เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่มที่ ๔ กลุ่มที่ ๙ กลุ่ม ๑๐ และกลุ่มที่ ๑๒ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐) โดยในกรณีเช่นนี้เมื่อประกาศให้ผู้สมัครรับเลือกหรือผู้มีสิทธิเลือกมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอำนาจบุคคลใดยื่นคำร้องเพื่อขอให้ลบชื่อผู้มีเลือกหรือตรวจสอบคุณสมบัติของผู้มีเลือกต่อศาลฎีกาได้ ประกาศดังกล่าวของผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศจึงเป็นที่สุด

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการวินิจฉัยคำร้อง ในกรณีที่มีผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยการเลือกโดยไม่สุจริตหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีคำวินิจฉัยที่มีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ศาลฎีกาได้มีคำสั่งรับคำร้อง ในคดีศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๘/๒๕๖๙ คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๙/๒๕๖๙

และคดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๑๐/๒๕๖๙ รวมจำนวน ๔ ฉบับ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑ และ ๑๔) ได้แก่

๑) คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒๔๙/๒๕๖๗เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ เรื่อง การเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยและยกคำร้อง กรณีขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของนางแดง กองมา

๒) คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑๗/๒๕๖๘ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๘ เรื่อง การเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยและยกคำร้อง กรณีขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของนายสมพาน พละศักดิ์

๓) คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑๕๒/๒๕๖๘ เมื่อวันอังคารที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๘ เรื่อง การเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยและยกคำร้อง กรณีขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของนายบัลลังค์ ศรีมงคล

๔) คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๕๗๙/๒๕๖๘ เมื่อวันอังคารที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เรื่อง การเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยและยกคำร้อง กรณีขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของ นอกจากคำวินิจฉัยจำนวน ๔ ฉบับ แล้วยังมีคำร้องของนายดิเรก พรสีมา หนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ โดยขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติและการมีลักษณะต้องห้ามของนางทองเสียน วงษ์ประจันทร์ ผู้มีสิทธิเลือกระดับประเทศ กลุ่ม ๑๒ แต่ยื่นเกินกำหนดระยะเวลาเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความเห็นไม่รับคำร้องไว้ดำเนินการ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่รับคำร้องไว้ดำเนินการในการประชุมครั้งที่ ๖๙/๒๕๖๙ วันอังคารที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๙ และในกรณีนี้นางทองเสียน วงษ์ประจันทร์ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยวินิจฉัยตามคำร้องของนายจิรัฏจฐ์ แจ่มสว่าง โดยมีมติยกคำร้อง ตามมติคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประชุม ครั้งที่ ๕๘/๒๕๖๘ วันจันทร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ด้วยแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๕) จะเห็นได้ว่า ในกรณีนี้เป็นกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกหรือผู้มีสิทธิเลือกได้ยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงได้มีคำวินิจฉัยยกคำร้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการและใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในกรณีนี้ถือเป็นที่สุด ไม่อาจมีการขอให้ทบทวนหรือตรวจสอบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งซ้ำอีกได้

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงในการรับคำร้องในคดีทั้งสามของศาลฎีกา ประกอบกับหน้าที่และอำนาจของศาลฎีกาที่เกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ได้กำหนดช่องทางให้ยื่นคำร้องเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไว้เพียง ๓ กรณีเท่านั้น ได้แก่ ๑) กรณีการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือก ในกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ สั่งไม่บสมัครหรือสั่งลบชื่อผู้สมัคร ตามมาตรา ๒๒ และในกรณีผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการเลือกระดับจังหวัดหรือระดับประเทศตามมาตรา ๒๓ ๒) กรณีการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ในกรณีที่ผู้สมัครในระดับอำเภอหรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศเห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๔๔ ๓) กรณีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง โดยให้อำนาจเฉพาะคณะกรรมการการเลือกในการยื่นคำร้องในกรณีก่อนประกาศผลการเลือกตามมาตรา ๖๐ วรรคสองและกรณีหลังประกาศผลการเลือก ตามมาตรา ๖๒ เมื่อพิจารณาทั้งสามกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาและให้อำนาจศาลฎีกาไว้อย่างจำกัดและเฉพาะเจาะจงอย่างยิ่ง ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจศาลฎีกาหรือศาลใดในการพิจารณาทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และไม่มีบทบัญญัติใดให้ศาลฎีกามีดุลยพินิจในการขยายเขตอำนาจในการพิจารณาคดีได้ แม้กระทั่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการพิจารณาและวินิจฉัยและคดีเกี่ยวกับสิทธิสมัครรับเลือก การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกและการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่อาศัยบทอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้นยังได้บัญญัติไว้เพียง ๓ กรณี ในข้อ ๑๖ ข้อ ๓๐ และ ๓๖ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

คณะกรรมการการเลือกตั้งขอกราบเรียนว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยรับรองความเป็นที่สุดไว้ ปรากฏตามคำวินิจฉัยที่ ๕๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๖) โดยศาลรัฐธรรมนูญมีมติเอกฉันท์ ได้วินิจฉัยว่า “...การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง เป็นลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญอันมีผลให้การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ถือเป็นยุติ...” กล่าวคือ การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการ

สืบสวนสอบสวนจนได้วินิจฉัยเป็นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คำวินิจฉัยดังกล่าวถือเป็นยุติและเป็นที่สุด ไม่อาจถูกทบทวนหรือตรวจสอบได้โดยองค์กรตุลาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำวินิจฉัยที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยยกคำร้อง แม้กระทั่งกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลฎีกาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง แสดงให้เห็นว่า ในกรณีที่ปรากฏว่ามีผู้กระทำให้การเลือกไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกามีอำนาจและหน้าที่เพียงเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าว ศาลฎีกาไม่มีอำนาจตรวจสอบหรือทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งในส่วนอื่นหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยยกคำร้อง จะเห็นได้ว่านอกจากที่กฎหมายกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุดแล้ว ยังกำหนดหน้าที่และอำนาจของศาลฎีกาอย่างจำกัด โดยศาลฎีกาเข้ามาตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจได้เฉพาะกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น เมื่อพิจารณาความเป็นที่สุดของคำวินิจฉัยและอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาจึงเป็นไปอย่างเหมาะสมและได้สัดส่วนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยยกคำร้อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่าไม่มีการกระทำที่ไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนหรือบุคคลอื่นใดได้ หากให้อำนาจศาลฎีกาหรือองค์กรตุลาการเข้ามาตรวจสอบ ทบทวนคำวินิจฉัยที่ไม่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลใด ย่อมเป็นการใช้อำนาจที่ทับซ้อนกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ และยังสร้างภาระในการดำเนินกิจการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกินสมควรในการคัดค้านคำร้องเช่นว่า และไม่ได้สัดส่วนกับประโยชน์ที่จะได้รับ และกระทบต่อหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการหรือดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ควบคุมดูแลการเลือกให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวน ซึ่งสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๗) ที่ได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระขององค์กรอิสระว่า “...มุ่งหมายให้มีองค์กรอิสระที่ไม่อยู่ในระบบราชการหรือเป็นหน่วยงานทางปกครองภายใต้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร รวมถึงกำหนดอำนาจวินิจฉัยให้เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญเป็นที่สุด และจะไม่ถูกโต้แย้ง

หรือตรวจสอบจากองค์กรตุลาการอีก...” และยังได้วินิจฉัยวางหลักการพิจารณาความเป็นที่สุดของคำวินิจฉัยไว้ว่า “...การใช้อำนาจนั้นเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลและรัฐธรรมนูญไม่ได้ระบุให้เป็นที่สุด การใช้อำนาจนั้นไม่เป็นที่สุด” จากถ้อยคำดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยวางหลักว่า หากการใช้อำนาจไม่มีลักษณะเป็นการกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน การใช้อำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะให้เป็นที่สุด การใช้อำนาจนั้นย่อมเป็นที่สุด แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มีเจตนารมณ์ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยยกคำร้อง ที่ไม่กระทบสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลใด ไม่อาจถูกตรวจสอบ ทบทวน หรือถูกฟ้องต่อศาลใด ๆ เพื่อขอให้เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การที่ศาลฎีการับคำร้องที่มีลักษณะขอให้ศาลฎีกาตรวจสอบคุณสมบัติหรือการมีลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิเลือกสมาชิกวุฒิสภา และคำขอที่มีลักษณะเป็นการทบทวนตรวจสอบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้มีคำวินิจฉัยยกคำร้อง ที่ไม่กระทบสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลใด ที่ทั้งสองกรณีไม่มีบทบัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาและไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจศาลฎีกามีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีในเรื่องดังกล่าว จึงเป็นเหตุในการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งใน ๒ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ มีคำสั่งให้รับสมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม คำสั่งรับสมัครผู้สมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมีความเป็นที่สุด ไม่อาจถูกตรวจสอบได้อีก เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะเท่านั้น

ประเด็นที่สอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวเป็นที่สุด ไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้มีการตรวจสอบหรือทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจการวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจดังกล่าวตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงถือว่าเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยตรง เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดในการทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) เป็นการใช้อำนาจเสร็จเด็ดขาด จึงขอศาลรัฐธรรมนูญได้โปรดมีคำวินิจฉัยเป็นกรณีเร่งด่วนต่อไป